

prostituution vastustajiin. Heidän mukaansa prostituutiossa ei ole kysymys jostakin ylihistoriallisesta, alati olleesta ja alati olevasta ilmiöstä, vaan yhteiskunnallisesta ongelmasta, joka on voitettavissa. He esittävät kirjassaan toimenpiteitä kahdella tasolla: sekä prostituutiomiljöössä että yhteiskunnassa yleensä.

Koska nämä ehdotukset ovat hyvin konkreettisia, ne ovat saaneet aikaan valtavan julkisen keskustelun. Prostituution puolustajat poliittisen kentän oikeasta laidasta vasempaan ovat löytäneet toisensa, ja heidän riveihinsä ovat liittyneet myös sosiaaliviranomaiset, jotka ovat yksiselitteisesti sanoneet EI prostituutiotutkimukselle. Tämä ilmiö muistuttaa sitä kuoroa, joka oli meillä vaatimassa prostituution laillistamista vielä vajaa vuosikymmen sitten.

Entä Suomessa? Oltaisiinko meillä valmiita aloittamaan prostituution tutkiminen Ruotsin ja Norjan kokemusten pohjalta? Kirjoja ja tutkimusraporttia voi suositella jokaiselle, joka on kiinnostunut tai epäilevä.

Lopuksi: Naista käsittelevässä tutkimuksessa on usein tuotu esille tasa-arvon näkökulma lähtökohtana ja tutkimusintressinä. Sama ideologia on kaiketi ollut kasvualustana myös prostituution laillistamistavoitteissa. Kuitenkin, kun prostituutiota tarkastelee seksuaLiteetin ja vallan näkökulmasta, sellaisena ilmiönä kuin sen tuovat esille Liv Finstad, Hanna Olsson ja Ida Halvorsen, tasa-arvon vaatimus asettuu oikeisiin yhteyksiinsä ja katoaa sinne, mistä se on tullutkin.

Marja-Liisa Honkasalo

Moderni klassikko

Sheridan, Alan: Michel Foucault. The will to truth. Tavistock Publications 1980, 243 sivua

Michel Foucault'n teksteihin viitataan nykyään jo Suomessa. Ranskassa ja muualla sivistyneessä maailmassa Foucault on ollut "pakollinen" jo 1960-luvulta lähtien. Suomalaiset ovat muutenkin välttyneet varsin hyvin "suurilta" ranskalaisilta filosofeilta (Bourdieu, Baudrillard). Suomennoksena on tähän mennessä saatu vain Foucault'n Tarkkailla ja rangaista (Surveiller et Punir).

Alan Sheridan (joka on kääntänyt Foucault'n teoksista englanniksi viisi) on ottanut tehtäväkseen tarjota oppaan Foucault'n ajatusmaailmaan. Sheridan kysyy ja etsii järjestystä Foucault'n papereihin huolimatta siitä, että Foucault on itse huomauttanut: "Älä kysy, kuka minä olen, äläkä pyydä minua pysymään samanlaisena. Jättäkää byrokraattiemme ja poliisin huoleksi tarkastaa, ovatko paperimme kunnossa."

Foucault suoritti tutkinnot filosofiasta ja psykologiasta vuonna 1952. Vuonna 1954 hän julkaisi kirjan psykopatologiasta (Maladie mentale et personnalité). Siinä teoksessa hän ensimmäisen kerran pyrki sijoittamaan mielisairauden teeman sosiaaliseen ja historialliseen yhteyteensä. Kirjan kirjoitettuaan Foucault kiersi seuraavien vuosien aikana opettamassa Upsalassa, Varsovassa ja Hampurissa.

Foucault'n kirja Folie et déraison: Histoire de la folie à l'âge classique julkaistiin ensimmäisen kerran vuonna 1961 (käännetty mm. englanniksi ja norjaksi).

Psykiatria on Foucault'n mukaan järjen tyranniaa hulluutta kohtaan. Kuinka ylipäänsä voidaan hulluudesta puhua järjen kielellä? Hän kieltäytyy näkemästä hulluutta vakiona, muuttumattomana todellisuutena. Hulluus ei ole fakta vaan tuomio. Foucault lainaa teoksensa alkusanoissa Pascalia: "Ihmiset ovat niin välttämättä hulluja, että se, ettei ole hullu, johtaa toiseen hulluuden muotoon." Hulluutta luonnehti une absence d'oeuvre, tuottamaton joutilaisuus. Sen vuoksi hulluja ei pistetty laitoksiin heidän hulluutensa vuoksi vaan siksi, että he olivat tarpeettomia. Sheridanin tulkinnan mukaan laitokseen sijoittamalla yksinkertaisesti eliminoitiin ne sosiaaliset ryhmät, jotka nykyisin jaamme vankiloiden, psykiatristen sairaaloiden ja psykoanalyttikoiden sohvien kesken.

Sheridanin mukaan 50-luvun lopulla ja 60-luvun alussa Ranskan intellektuellien parissa oli voimakasta pakoa historiasta, mikä oli seurausta poliittisten iluusioiden romahtamisesta. Tämän ajanjakson hahmoja olivat Lévi-Strauss ja Lacan. Foucault'n kanta oli toinen. Hänen mukaansa silloinen filosofia ja psykologia eivät löytäneet totuutta, koska niihin oli historia sisäänrakennettuna. Oli palattava historiaan, etsittävä Todellista Historiaa, kuten Nietzsche sitä nimitti.

Foucault'n filosofinen etsintä johdatti hänet psykologian pariin, tieteeseen ihmismielestä, mikä edelleen johdatti hänet tutkimaan hulluutta, mielen rajoja. Tämä taas vei Foucault'n pohtimaan järkeä, tahtoa tietoon ja totuuteen. Histoire de la folie on länsimaisen Järjen, Tiedon ja Totuuden synnyn historiaa. Sheridanin mukaan harvat kiinnittivät kirjan julkaisemisen alkuaikoina huomiota teoksen tähän puoleen. Yhdysvaltalaiset Ro-

nald Laing ja David Cooper omaksuivat foucaultilaisen ajattelun hulluuden periaatteessakin saavuttamattomasta maailmasta (nim. järjen kannalta), ja näin Foucault oli taustalla synnyttämässä antipsykiatrista "liikettä".

Foucault'n inspiroijana Nietzscheellä on ollut suuri vaikutus. Sheridanin mukaan Foucault tulee merkitsemään vuosisatamme viimeisellä neljänneksellä ajattelulle yhtä paljon kuin Nietzsche sen ensimmäisellä neljänneksellä.

Toivottavasti kustantajat Suomessakin heräävät ja mahdollisimman pian tuovat markkinoille suomennoksen Foucault'n *Histoire de la sexualité* -projektista (ja toivon mukaan varhaisemmistakin töistä).

Juha Hänninen

Eduskunta yksimielinen

Eduskunta hyväksyi 7. 12. 1982 yksimielisesti kolme muutosta alkoholilainsäädäntöön hallituksen esittämässä muodossa. Näin keskioluen hallussapito alle 18-vuotiailta tuli kielletyksi, alkoholirikoksia selvittävät viranomaiset saavat mahdollisuuden käyttää omaisuuden takavarikkoa ja hukkaamiskieltoa, ja nk. ministeriviinojen myynti lopetetaan.

Lääkintäalan slangin keruukilpailu

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus järjestää 1.1.—31. 3. 1983 lääkärintäalan slangin keruukilpailun. Sen tarkoituksena on saada kokoon mahdollisimman laaja ja edustava aineisto siitä erikoiskielestä, jota sairaan- ja terveydenhoidon piirissä työskentelevät keskenään puhuvat.

Mitä slangi on

Slangia ovat kaikki sellaiset sanat ja sanonnat, jotka eivät kuulu kirja- tai yleiskieleen eivätkä kansanmurteisiin. Slangisanat ovat usein lyhennöksiä tai väännöksiä niiden yleiskielisistä muodoista. Monesti niiden pohjana on jokin vierasperäinen sana, jota on sitten muokattu koitsempanaan asuun. Slangia voivat olla myös täysin yleiskielen mukaiset sanat ja sanonnat, mikäli niitä käytetään poikkeuksellisessa merkityksessä. Slangi-ilmauksia syntyy kaikkialla, missä ihmisjoukko on joko työn tai harrastuksen vuoksi kiinteässä yhteistoiminnassa. Tällaisia omailemaita ryhmiä ovat esim. koululaiset, sotilaat, urheilijat ja merimiehet. Myös kullakin ammattialalla on omat viralliset terminsä, jotka esiintyvät sanakirjoissa, mutta jokapäiväisessä puhekielessä turvaututaan aivan muunlaisiin nimityksiin.

Ketkä sopivat kerääjiksi

Lääkintäslangin kerääjiksi ovat kaikki hankkeesta kiinnostuneet tervetulleita. Selvää kuitenkin on, että alalla vakinaisesti työskentelevät ovat parhaita asiantuntijoita. Siksi kilpailun osanottajiksi toivotaan erityises-

ti lääkäreitä, hammaslääkäreitä, eläinlääkäreitä, sairaan- ja terveydenhoitajia, kättilöitä, lääkintävoimistelijointa, lääkintävahtimestareita, apteekkareita, proviisoreja, farmaseutteja sekä kaikkia muita, jotka ovat tavalla tai toisella tekemisissä lääketieteen kanssa. Toisaalta ei myöskään haluta unohtaa suurta yleisöä: Sairaaloiden potilailla ja terveyskeskusten asiakkailta voi hyvinkin olla tiedossaan slangisanastoa, jota lääkintähenkilökunta ei edes tunne.

Mitä kerätään

Kaikki vähänkin slangilta vaikuttavat sanat ja sanonnat ovat muistiin merkitsemisen arvoisia. Kiintoisia sanastuskohteita ovat esimerkiksi ihmisten ja eläinten ruumiinosat ja elimet, erilaiset elintoiminnot, taudit ja sairaudet, vammat, hoitotoimet ja operaatiot, tutkimukset ja tutkimusvälineet, instrumentit, kojeet ja laitteet, lääkkeet ja lääkemääräykset, sairaalat ja terveyskeskukset eri osastoineen, henkilökuntaryhmät ja niiden tehtävät jne. Kenttä on siis varsin avara, eikä mikään estä kerääjiä harkintansa mukaan laimentamasta sitä tässä mainitsemattomiin kohteisiin.

Miten keruukilpailuun voi osallistua

Lääkintäalan slangin keruukilpailuun osallistuvan on ilmoitettava esim. postikortilla nimensä ja osoitteensa Kotimaisten kielten tutkimuskeskukseen (Fabianinkatu 33, 00170 Helsinki 17). Tutkimuskeskus lähettää jokaiselle kilpailuun ilmoittautuneelle a) yksityiskohtaiset keruuhjeet, b) tarvittavan määrän vastauslippuja, joille slangisanat ja -sanonnat kirjoitetaan, sekä c) kirjekuoren, jossa täytetyt sanaliput voidaan postimaksutta pa-